

Шамралуєк Олена Леонідівна,
*методист Науково-методичного центру професійно-технічної освіти та
підвищення кваліфікації у Хмельницькій області,*
shol_nmc@ukr.net

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ **«ТИПИ ТА СТРУКТУРА УРОКУ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ»**

Мета: удосконалити уміння педагогів щодо визначення типу уроку та проектування його структури.

Завдання:

- систематизувати знання педагогів щодо класифікації та структури уроку виробничого навчання;
- сформулювати навички щодо проектування структури уроку залежно від його типу.

Ключові слова: типи уроку виробничого навчання, зовнішня структура, внутрішня структура, етапи уроку, інструктаж.

Навчально-методичне забезпечення: [презентація](#), практичні завдання, створені за допомогою інтернет-сервісів.

План

1. Типологія уроків виробничого навчання.
2. Структура уроку виробничого навчання.
3. Проектування структури уроку виробничого навчання.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Організаційна частина.

II. Актуалізація знань і досвіду слухачів .

1) *Бесіда на тему «Типологія уроків виробничого навчання».*

Урок виробничого навчання – це організаційна форма, яка забезпечує розв’язання єдиного дидактичного завдання всією групою учнів в однакових навчально-виробничих умовах (навчально-виробничих майстернях, навчально-виробничих цехах, навчальному господарстві тощо). Сьогодні урок залишається основною формою організації навчальної діяльності, тому що відображає цілісний процес навчання в органічному поєднанні з іншими традиційними формами організації навчальної роботи: позаурочна діяльність учнів, виробнича практика і стажування, проведення конкурсів, дослідницька діяльність тощо. Але, з іншого боку, цілісність уроку характеризується взаємообумовленістю цілей, змістом навчання, методів та засобів його реалізації. Найбільш загальна характеристика сучасного уроку - це показник самостійності і активності учнів. Чим меншу активність під час уроку виявляє педагог і чим більше спонукає він учнів до активності, тим

інтенсивнішим стає професійний розвиток учня.

У сучасній дидактиці та педагогічній практиці уроки виробничого навчання класифікують за:

- основною дидактичною метою;
- типовим змістом;
- видами робіт, які виконують учні.

2) Практичне завдання.

Виконати вправу на типологію уроку виробничого навчання, перейшовши за покликанням <https://learningapps.org/watch?v=ps4bu6yij20>

3) Бесіда на тему «Структура уроку виробничого навчання».

Під структурою уроку розуміють певну послідовність кроків, етапів діяльності майстра виробничого навчання і учнів, спрямованих на виконання навчально-виробничих завдань уроку.

Сукупність структурних елементів орієнтована на досягнення основної мети уроку в цілому, проте кожен елемент уроку має свою будову і зміст, які визначаються пізнавальними, навчально-виробничими завданнями на кожному його етапі.

В уроці виробничого навчання розрізняють зовнішню і внутрішню (дидактичну) структуру. Зовнішня структура охоплює організаційний етап; вступний інструктаж, вправи (самостійну роботу) учнів і поточне інструктування їх майстром (поточний інструктаж); заключний інструктаж.

Вступний інструктаж – сукупність прийомів і методів професійно-практичної підготовки, які використовуються на початку заняття з метою підготовки учнів до активного, безпомилкового та свідомого виконання практичних завдань.

Поточний інструктаж – сукупність прийомів і методів виробничого навчання, при використанні яких інструктивна діяльність майстра орієнтована на диференційований та індивідуальний підхід до учнів під час закріплення ними нової навчальної інформації шляхом її застосування у самостійній практичній діяльності.

Заключний інструктаж – підведення підсумків виконання учнями практичних завдань з використанням сукупності методів виробничого навчання, які застосовувались на уроці; об'єктивне оцінювання підсумків практичної діяльності учнів на уроці.

Внутрішня (дидактична) структура містить такі елементи: цільову установку на урок; актуалізацію знань і досвіду учнів; формування орієнтовної основи дій учнів; відпрацювання нових способів дій; застосування засвоєних способів дій; підведення підсумків.

При розгляді структури уроку слід враховувати наступні моменти:

- зовнішня і дидактична структура взаємопов'язані між собою як ціле і частина;
- кожен з елементів дидактичної структури необхідно розглядати з позицій діяльності майстра і діяльності учнів;
- послідовність структурних елементів уроку (як зовнішніх, так і дидактичних) можуть бути найрізноманітнішими залежно від змісту і місця

уроку в освітньому процесі.

4) Практичне завдання.

Для визначення співвідношення між елементами зовнішньої та внутрішньої структури уроку виробничого навчання необхідно виконати вправу, перейшовши за покликанням <https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=06e9ea4d8fcd>

III. Самостійна робота слухачів.

1. Пройти тренування щодо визначення мети кожного елементу зовнішньої структури уроку, перейшовши за покликанням: https://quizlet.com/_93qf24?x=1jqt&i=3c061y

2. Спроекувати структуру уроку виробничого навчання (тема на вибір) відповідно до робочої навчальної програми з виробничого навчання.

IV. Підведення підсумків заняття.

Література

1. Нікуліна А.С., Сілаєва І.Є., Шевчук С.С. Сучасний урок в професійній школі: проектування, організація, аналіз: Методичний посібник. - Донецьк: ДПО ІПП. - 2008. - 160с.

2. Педагогічна книга майстра виробничого навчання: Навчально-методичний посібник. / Н.Г.Ничкало, В.О Зайчук, Н.М.Розенберг та ін./За ред. Н.Г. Ничкало. – 2-е вид. доповнене. - К. – Вища шк. - 1994.

3. Підготовка майстра виробничого навчання до занять: Метод. рекомен. / Укладач С.О. Заславська. – Донецьк: ДПО ІПП, 2007. – 64 с.

4. Сілаєва І. Є. Інноваційна модель уроку виробничого навчання: Навчально-методичний посібник / І. Є. Сілаєва – Біла Церква : БІНПО УМО, 2018. – 66 с.

5. Скаун В.А. Организация и методика профессионального обучения: Учебное пособие. – М.: ФОРУМ-ИНФРА, 2007. – 336 с.

6. Шамралюк О.Л. Сучасний урок виробничого навчання: методика проектування та аналізу // Науково-методичний вісник «Професійна освіта». – 2019. - №1-2 (50-51). – С. 276-272.